

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Volkovou ve věci

žalobce: D. C.

t. č. VTOS Věznice Karviná
zastoupený advokátkou Mgr. Alicí Adamusovou Rzymanovou
sídlem Kirovova 1430/11, 733 01 Karviná-Mizerov

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 25. 8. 2022,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.
- IV. Odměna a náhrada hotových výdajů ustanovené zástupkyně žalobce Mgr. Alice Adamusové Rzymanové, advokátky, **se určuje** částkou ve výši 8 141 Kč a bude jí vyplacena z účtu Krajského soudu v Ostravě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce požádal žalovanou o přiznání invalidního důchodu. Žalovaná rozhodnutím ze dne 17. 5. 2022, č. j. X (dále též jen „prvostupňové rozhodnutí“), žádost žalobce o přiznání invalidního důchodu zamítla pro nesplnění podmínek § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“). Základem pro vydání prvostupňového rozhodnutí byl posudek Okresní správy sociálního zabezpečení Karviná (OSSZ) ze dne 9. 5. 2022, podle něhož pracovní schopnost žalobce poklesla pouze o 20 %.
2. S prvostupňovým rozhodnutím žalobce nesouhlasil a brojil proti němu námitkami.
3. Žalovaná pro účely námitkového řízení nechala zpracovat Posudek České správy sociálního zabezpečení (dále jen „ČSSZ“) o invaliditě ze dne 16. 8. 2022, podle kterého rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII (Postižení svalové a kosterní soustavy), oddílu E (Dorzopatie a Spondylopatie), položce 1b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. (dále jen „vyhláška o invaliditě“). Tímto posudkem bylo potvrzeno, že míra poklesu pracovní schopnosti žalobce činí 20 %, žalobce tedy není invalidní.
4. Na základě posudku ČSSZ vydala žalovaná rozhodnutí ze dne 25. 8. 2022, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým námitky žalobce zamítla a potvrdila prvostupňové rozhodnutí. Proti uvedenému rozhodnutí brojí žalobce žalobou.

II. Žaloba

5. Žalobce nesouhlasí s tím, jak byl posouzen jeho zdravotní stav. Namítá, že jeho zdravotní stav nebyl prozkoumán s náležitou péčí a způsobem, který nevzbuzuje pochybnosti. Žalovaná v napadeném rozhodnutí uvedla, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII (Postižení svalové a kosterní soustavy), oddílu E (Dorzopatie a Spondylopatie), položce 1b přílohy k vyhlášce o invaliditě s lehkým funkčním postižením. Podle žalobce se mělo jednat o středně funkční, dokonce o těžké postižení.
6. Z napadeného rozhodnutí není patrné, jaký je zdravotní stav žalobce. Žalovaná neuvedla, jaká část páteře žalobce je postižena, zdali se u žalobce vyskytuje navazující blokáda příslušného oddílu páteře. Není přítomen objektivní neurologický nálezn; žalovaná v napadeném rozhodnutí toliko konstatovala, že při novém posouzení zdravotního stavu žalobce vycházela mj. z neurologického vyšetření MUDr. B. ze dne 10. 3. 2022. Výsledek tohoto vyšetření včetně nutných neurologických závěrů už však neuvedla.
7. Zdravotní stav žalobce byl podhodnocen; míra poklesu celkové vřdělečné činnosti měla být hodnocena s přihlédnutím k reálnému zdravotnímu stavu žalobce.
8. Žalobce dále namítal, že u něj nedošlo k objektivnímu znaleckému zhodnocení jeho zdravotního stavu, protože se nachází ve výkonu trestu odnětí svobody.
9. Z uvedených důvodů žalobce navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc žalované vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalované

10. Žalovaná ve svém vyjádření shrnula předcházející průběh řízení. Dále uvedla, že lékařskými posudky byl plně posouzen a zjištěn zdravotní stav žalobce. Při vyhodnocení posudkových

závěrů žalovaná vycházela ze zjištěných diagnóz a považovala posudky za objektivní. Subjektivní úvahy žalobce a jeho vlastní vyhodnocení zdravotního stavu nemohou být důvodem k uznání invalidity nebo ke změně jejího stupně či data jejího vzniku, jelikož tyto skutečnosti musí být objektivně zjištěny.

11. S ohledem na obsah žaloby žalovaná navrhla provedení důkazu posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, která pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů.
12. Žalobce v replice doplnil, že doložil veškeré lékařské zprávy, o něž bylo ze strany žalované žádáno. Dále nesouhlasí s tvrzením, že „s ohledem na profesi“ je jeho zdravotní stav aktuálně hodnocen jako „minimální až lehké funkční omezení“. Jeho ošetřující lékař, MUDr. P. mu opakovaně sděloval, že zdravotní stav žalobci neumožňuje výkon profese „řidič motorového vozidla – tahače“. V návaznosti na zranění a jeho důsledky (mj. špatné prokrvení dolní končetiny a ztráta citu v ní) není schopen ovládat motorové vozidlo na profesní úrovni. Nadále mu je doporučován klidový režim a nemůže se věnovat ani svým koníčkům (závodní střelba).

IV. Obsah správních spisů a řízení před krajským soudem

13. V průběhu řízení krajský soud vyžádal správní spis OSSZ Karviná a také správní (dávkový) spis žalované, z nichž vyplývají následující skutečnosti.
14. Žalobce podal žádost o přiznání invalidního důchodu dne 14. 4. 2022. Pro posouzení této otázky nechala žalovaná posoudit zdravotní stav žalobce, m. j. na základě profesního dotazníku žalobce, a nemalého množství lékařských zpráv a nálezů. Dle posudkového hodnocení lékaře OSSZ Karviná ze dne 9. 5. 2022 žalobce není invalidní. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla pracovní schopnost žalobce o 20 %, pokles pracovní schopnosti hodnotil dle kapitoly XIII, oddíl E, položky 1b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb.
15. S ohledem na závěry uvedené v posudku žalovaná prvostupňovým rozhodnutím zamítla žalobci žádost o invalidní důchod.
16. Proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce námitky, v nichž nesouhlasil s posudkem. Tvrdil, že zdravotní dokumentace MUDr. N. je neúplná.
17. Zdravotní stav žalobce pro účely námitkového řízení posoudil lékař lékařské posudkové služby ČSSZ. Podle posudku ČSSZ ze dne 16. 8. 2022 se u žalobce jednalo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu § 26 zákona o důchodovém pojištění, nešlo ovšem o invaliditu podle § 39 zákona o důchodovém pojištění. Z důvodu dlouhodobě nepříznivého stavu poklesla pracovní schopnost žalobce pouze o 20 %. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého stavu žalobce je chronický lumboischiadický syndrom pravostranný bez radikulopatie. Pokles pracovní schopnosti žalobce je hodnocen srovnatelně s postižením uvedeným v kapitole XIII., oddílu E, položky 1b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Míru poklesu pracovní schopnosti z rozmezí 10–20 % zvolil lékař ČSSZ na horní hranici daného procentního rozmezí, tj. 20 %. Ke zvýšení základní procentní meze ve smyslu § 3 citované vyhlášky neshledal lékař medicínské odůvodnění, pokles pracovní schopnosti 20 % nevede k invaliditě.

18. Na základě posudku o invaliditě ze dne 16. 8. 2022 vydala žalovaná dne 25. 8. 2022 žalobou napadené rozhodnutí, proti kterému žalobce brojí žalobou.
19. Krajský soud nechal vypracovat **posudek Posudkové komise MPSV**, pracoviště v Ostravě (dále též jen „PK MPSV“), která dne 27. 7. 2023 zasedala ve složení předsedkyně komise, další lékařka s odborností v oboru neurologie a tajemnice. Žalobce nebyl na jednání PK MPSV přítomen.
20. V posudku byl shrnut předchozí průběh řízení a závěry prvostupňového rozhodnutí a napadeného rozhodnutí, soupis podkladové zdravotní dokumentace, dále byla uvedena pracovní anamnéza žalobce, uveden byl diagnostický souhrn. Proveden byl též výpis posudkově závažných skutečností ze zdravotní dokumentace. Na str. 3 je popsáno posudkové hodnocení.
21. PK MPSV uvedla, že hlavní příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce jsou bolesti bederní páteře s propagací do pravé dolní končetiny bez kořenové symptomatologie, bez zánikových projevů, bez trofických změn, bez poruchy sfinkterů. Jedná se o lehké funkční postižení.
22. PK MPSV hodnotila dopad na pokles pracovní schopnosti dle kapitoly XIII., oddílu E, položky 1b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které v rámci rozmezí 10–20 % stanovila míru poklesu pracovní ve výši 20 %. Posudková komise uvedla, že závěry odborných vyšetření, tj. výsledku neurologického vyšetření, potvrzují lehký funkční nález. Diabetologické vyšetření potvrzuje uspokojivou kompenzaci diabetu. Psychiatrické vyšetření potvrzuje smíšenou poruchu osobnosti s anamnézou toxikomanie.
23. Podle posudkové komise je žalobce schopen být pracovně zařazen k jednoduchým pracím bez přetěžování páteře (bez zvedání a přenášení těžkých břemen či trvale ve vynucených polohách), s vyloučením rizika pádu, s vyloučením finanční odpovědnosti. Zdravotní stav žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí neodpovídá žádnému stupni invalidity.
24. Krajský soud ve věci nařídil **ústní jednání**, které se uskutečnilo dne 18. 9. 2023 za přítomnosti zástupkyně žalobce, a za přítomnosti zástupkyně žalované. Zástupkyně žalobce uvedla, že z posudku PK MPSV není zřejmé, s jakým onemocněním se léčil ve svitavské nemocnici, protože si posudková komise nevyžádala dokumentaci z interního oddělení. Dále vytýkala posudkové komisi MPSV, že si nevyžádala zdravotnickou dokumentaci z Věznice Mírov, resp. že se spokojila s tím, že tato dokumentace jí nebyla dodána. Pověřená zaměstnankyně žalované uvedla, že se k věci již písemně vyjádřila, ale obecně souhlasí s námitkami protistrany, že posudek je neúplný. Jednání bylo za účelem doplnění posudku odročeno na neurčito.
25. Krajský soud vyžádal zdravotnickou dokumentaci zdravotnického zařízení Vězeňské služby České republiky, kterou postoupil posudkové komisi MPSV. Zdravotnickou dokumentaci předal PK MPSV ke zpracování doplňujícího posudku. Současně ji zavázal, aby vyžádala lékařskou dokumentaci ze svitavské nemocnice a v doplňujícím posudku všechny nové podklady zohlednila.
26. Podle **doplňujícího posudku PK MPSV** ze dne 11. 3. 2024 nebyly shledány důvody pro změnu již přijatého posudkového závěru. Posudková komise uvedla toto funkční celkové zhodnocení žalobce: neurologicky bez ložiskové léze a bez trvalé radikulopatie, diagnóza vertebralgie s lumboischiadickým syndromem vpravo při popsáných degenerativních

změnách, chůze a stoj v normě, svalová síla končetin také v normě. Nejsou závažné formační změny nosně – pohybového aparátu nebo ankylózy nosných kloubů. Nejsou parézy končetin v rámci vertebralgii. Postižení psychické ovlivněno abusem návykových látek, běžná psych. např. antidepresivní terapie odmítána, převážně sděleno, že trvalé potíže takového charakteru nemá, je léčebná „non-compliance“ v této oblasti, dožaduje se jen „konkrétních léků“, jde převážně o manipulativní osobnost, není trvale těžká psychotizace se sociální dezintegrací. Z interního hlediska je kardiopulmonální kompenzace. Není též smyslový deficit.

27. Ve vyjádření ze dne 7. 5. 2024 k doplňujícímu posudku PK MPSV ze dne 11. 3. 2024 žalobce uvedl, že nesouhlasí s posudkem. Trpí řadou dalších onemocnění. Kromě chronického lumboischiadického syndromu pravostranného bez radikulopatie je žalobci diagnostikován Diabetes mellitus, chronická virová hepatitida C, smíšená porucha osobnosti a toxikomanie. Dle názoru žalobce s ohledem na četnost nemocí, kterými žalobce trpí, není postaveno nájisto, která z těchto nemocí je nejzávažnějším postižením žalobce, když neurologická diagnóza, která byla posudkovou komisí vyhodnocena jako rozhodující, je dle závěrů neurologa pouze s lehkým funkčním nálezem. Jak je to u ostatních onemocnění posudková komise neuvádí. Z anamnézy žalobce je však patrná kupř. i psychická porucha, která se u žalobce projevuje již od dětství, kdy se na psychiatrii žalobce léčil. Jediná lékařská zpráva, z níž posudková komise vycházela, je ze dne 31. 3. 2022, kdy byl žalobce jednorázově vyšetřen MUDr. W. v ambulanci v Karviné. Z anamnézy však vyplývá, že se žalobce léčil i v Opavě. Zdravotnická dokumentace z léčebny v Opavě však nebyla vyžádána. Není také známo, zda byl léčen dlouhodoběji i u MUDr. W. V ostatní lékařské dokumentaci se opakovaně objevuje medikace žalobce Rivotremem či Gabapentinem. Nelze se tedy spokojit pouze s jedinou lékařskou zprávou MUDr. W., aniž by byl psychický stav žalobce náležitě prošetřen i z hlediska případné invalidity.
28. Dne 30. 5. 2024 proběhlo u soudu ústní jednání, na němž byl proveden k důkazu posudek PK MPSV ze dne 27. 7. 2023 a doplňující posudek PK MPSV ze dne 11. 3. 2024. Zástupkyně žalobce zopakovala námitky proti doplňujícímu posudku shodné s námitkami v podání ze dne 7. 5. 2024. znovu navrhovala k důkazu psychiatrickou dokumentaci z léčebny v Opavě, psychiatrickou dokumentaci MUDr. W. a doplňující posudek, případně posudek jiné posudkové komise. Soud tyto nálezy neprovedl k důkazu, neboť je považoval za nadbytečné (blíže bod 42 až 44 tohoto rozsudku). Zástupkyně žalobce setrvala na návrhu, že napadené rozhodnutí má být zrušeno. Zástupkyně žalované navrhla zamítnutí žaloby. Následně krajský soud postupoval podle § 49 odst. 12 s. ř. s.

V. Posouzení věci krajským soudem

29. Žaloba **není důvodná.**
30. Žalobce nesouhlasil s tím, jak byl ve správním řízení posouzen jeho zdravotní stav, resp. nesouhlasil se závěrem, který se od tohoto posouzení odvíjel, tj. že není invalidní.
31. Právní úprava posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod je obsažena v § 39 zákona o důchodovém pojištění, které upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a konečně v případě poklesu nejméně o 70 %

se jedná o invaliditu třetího stupně. Při určování poklesu pracovní schopnosti se mj. bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o tzv. stabilizovaný zdravotní stav a zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován. Podle § 39 odst. 6 zákona o důchodovém pojištění platí, že za stabilizovaný zdravotní stav [odstavec 4 písm. b)] se považuje takový zdravotní stav, který se ustálil na úrovni, která umožňuje pojištěnci vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti; udržení stabilizace zdravotního stavu může být přitom podmíněno dodržováním určité léčby nebo pracovních omezení.

32. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje ministerstvo práce a sociálních věcí; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb.). Při přezkumu rozhodnutí žalované vydaného na podkladě posudku lékařské služby ČSSZ v řízení o námitkách (dle § 88 zákona č. 582/1991 Sb.), resp. posudku odborné lékařské posudkové služby OSSZ vydaného pro účely prvoinstančního řízení, neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá v tom, že se komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a že své posudkové závěry náležitě odůvodní.
33. Náležitosti posudku jsou upraveny v § 7 vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž účel posouzení a datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výsledek posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, stanovení míry poklesu pracovní schopnosti, stupně invalidity, dne vzniku invalidity, dne změny stupně invalidity nebo dne zániku invalidity, schopnosti využití zachované pracovní schopnosti podle § 5 u pojištěnce, jehož míra poklesu pracovní schopnosti činí nejméně 35 % a nejvíce 69 %, a zda je pojištěnec v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek. Obligatorní náležitostí posudku je rovněž odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, č. j. 4 Ads 19/2012-18).
34. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Rozhoduje-li žalovaná o odnětí určité dávky, musí v odůvodnění svého rozhodnutí jednoznačně vysvětlit, proč příjemce dávky již nesplňuje podmínky, na jejichž základě mu byla dávka přiznána (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, čj. 4 Ads 14/2009-37). Napadené rozhodnutí,

resp. posudkové hodnocení, na jehož podkladě je rozhodnutí o odnětí invalidity vydáno, musí obsahovat přesvědčivé odůvodnění, co se při porovnání s obdobím, kdy byla odnímaná dávka přiznána, ve zdravotním stavu pojištěnce přesně změnilo, jinak řečeno, určit a objasnit důvod či příčinu zániku nebo změnu stupně invalidity. Je tedy nutno přesvědčivě odůvodnit, v čem spočívá zlepšení zdravotního stavu nebo jeho stabilizace při porovnání s obdobím, kdy odnímaná dávka byla přiznána či naposledy ponechána, případně zda odnímaná dávka nebyla přiznána na základě posudkového omylu. „*Pro přesvědčivost posudkových závěrů je nezbytné, aby v posudku uváděný důvod zániku nebo změny stupně invalidity byl zcela konkrétně a jednoznačně vysvětlen, neboť jen tak může soud získat potřebný skutkový základ pro správné právní posouzení věci*“. Jedná se přitom o otázku odbornou, pro jejíž posouzení nemá soud potřebné (medicínské) znalosti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2011, č. j. 4 Ads 147/2010–117).

35. Krajský soud vyhodnotil zjištěný skutkový stav ve světle uplatněné žalobní námitky, že byl zdravotní stav žalobce zjištěn nedostatečně. Za tímto účelem byl v soudním řízení vypracován posudek PK MPSV ze dne 27. 7. 2023. Krajský soud hodnotí tento posudek, který byl s ohledem na následné zhodnocení zdravotnické dokumentace vězeňské služby a lékařské dokumentace ze svitavské nemocnice u jednání soudu doplněn posudkem PK MPSV ze dne 11. 3. 2024, po formální stránce jako zcela souladný s požadavky vyhlášky o posuzování invalidity, byl vypracován komisí zasedající v řádném složení (členem byla též lékařka s odborností v oboru neurologie), a PK MPSV zohlednila všechny relevantní lékařské zprávy.
36. Krajský soud má skutkový stav má za řádně a dostatečně zjištěný. Předmětný posudek PK MPSV ve znění jeho doplnění soud považuje za úplný ve vztahu k podkladům i k hodnocení jednotlivých zdravotních postižení žalobce z hlediska jejich vlivu na jeho pracovní schopnost ke dni vydání napadeného rozhodnutí. Z hlediska přesvědčivosti závěrů tohoto posudku je třeba v první řadě zdůraznit, že tyto závěry se shodují ve stanovení kategorie zdravotního postižení žalobce jak s posudkem OSSZ Karviná, tak s posudkem lékaře žalované v námitkovém řízení. Všechny vypracované posudky zdravotního stavu žalobce se shodují v kvalifikaci rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a to podle kapitoly XIII (*Postižení svalové a kosterní soustavy*), oddílu E (*Dorzopatie a Spondylopatie*), položce 1b (*Bolestivý syndrom páteře s lehkým funkčním postižením, postižení zpravidla více úseků páteře, polytopní blokády s omezením pohyblivosti, svalové dysbalance, porucha statiky a dynamiky páteře s občasnými projevy kořenového dráždění, s recidivujícím lehkým neurologickým nálezem, bez známek poškození nervu, některé denní aktivity vykonávány s obtížemi*) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity.
37. Všechny uvedené posudky dospěly k naprosto totožnému závěru ve stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti žalobce, která byla vždy stanovena na 20 %, tj. na horní hranici stanoveného rozmezí.
38. Soud dále ověřil, zda posudek PK MPSV zohledňuje posudkové hledisko stanovené pro zvolenou kategorii postižení. Podle přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity se při stanovení míry poklesu pracovní schopnosti hodnotí *funkční postižení páteře a z toho vyplývající omezení celkové výkonnosti a pohyblivosti a dopad na schopnost vykonávat denní aktivity*. Přitom se vychází zejména z rozsahu a lokalizace postižení, časového průběhu funkčně významných strukturálních změn, funkčně významné neurologické symptomatologie, nálezu EMG, svalové dysbalance apod. PK MPSV toto posudkové hledisko při hodnocení míry

poklesu pracovní schopnosti žalobce zhodnotila a dospěla k závěru o tom, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s dopadem na pracovní schopnost byly ke dni vydání napadeného rozhodnutí bolesti bederní páteře s propagací do pravé dolní končetiny bez kořenové symptomatologie, bez zánikových projevů, bez trofických změn, bez poruchy sfinkterů. Jedná se o lehké funkční postižení.

39. K námitkám žalobce je nutno poukázat na pravidlo, že je-li příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce více zdravotních postižení, jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se nescítají; v tomto případě se určí, které zdravotní postižení je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce (§ 2 odst. 3 vyhlášky o posuzování invalidity). Posudkoví lékaři tímto způsobem postupovali, určili zdravotní postižení s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti žalobce. Žádný z posudků neurčil, že by hlavní příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu bylo jiné onemocnění než bolestivý syndrom páteře; rozhodující příčinu stanovily posudky OSSZ, ČSSZ a PK MPSV shodně bez jakýchkoli odchylek.
40. Je třeba zdůraznit, že lékaři se neopomenuli zabývat dalšími postiženími žalobce. V posudku PK MPSV je jasně uvedeno v diagnostickém souhrnu, že žalobce trpí nemocí diabetes mellitus, chronickou virovou hepatitidou C, smíšenou poruchou osobnosti. Na straně 3 posudku ze dne 27. 7. 2023 PK MPSV vysvětlila, proč není rozhodující příčinou diabetes mellitus a že je tato nemoc uspokojivě kompenzovaná. Na straně 7 doplňujícího posudku se PK MPSV zabývala psychickým stavem žalobce. Z uvedeného se podává, že diabetologické a psychiatrické potíže žalobce byly v posudcích PK MPSV zohledněny a zhodnoceny.
41. Z volby příslušné položky zdravotního postižení ve spojení s odůvodněním posudku (zejména posudku PK MPSV) vyplývá, jakým způsobem posudkoví lékaři nahlíželi na celkovou výkonnost žalobce, jeho pohyblivost a schopnost vykonávat denní aktivity. V řízení bylo uznáno, že žalobce má zdravotní postižení, které způsobuje dlouhodobý pokles jeho pracovní schopnosti. Tento pokles však ani při zohlednění kumulace zdravotních postižení, nedosahuje takového procentuálního ohodnocení, aby byl žalobce uznán invalidním. Všichni posudkoví lékaři hodnotili zdravotní postižení žalobce z funkčního hlediska jako lehké.
42. Žalobce v podání ze dne 7. 5. 2024 a během jednání soudu dne 30. 5. 2024 namítal, že jeho psychický stav nebyl náležitě prošetřen. Ze zdravotní dokumentace se podává, že se léčil i v Opavě, proto žádal, aby krajský soud vyžádal „psychiatrickou dokumentaci z léčebny v Opavě“ a psychiatrickou dokumentaci MUDr. W. K této námitce je předně třeba uvést, že v žalobě žalobce nic takového nenamítal, pouze uváděl své neurologické potíže. U ústního jednání, které se uskutečnilo u krajského soudu dne 18. 9. 2023, zástupkyně žalobce uvedla, že „žalobce trpí nejen psychickými potížemi, ale také interními“, a proto žádala, aby krajský soud vyžádal dokumentaci z interního oddělení svitavské nemocnice a zdravotnickou dokumentaci z věznice Mírov. Přestože bylo psychiatrické zhodnocení v posudku PK MPSV ze dne 27. 7. 2023 (na rozdíl od doplňujícího posudku) velmi stručné a tento posudek ještě před doplněním obsahoval informaci o hospitalizaci v Opavě v dětství žalobce,

zástupkyně žalobce během prvního jednání soudu doplnění posudku co do psychiatrického zhodnocení nežádala, nežádala ani o doplnění psychiatrické dokumentace, ačkoliv tak již tehdy učinit mohla. Teprve až v přípisu ze dne 7. 5. 2024 žalobce požadoval, aby byla vyžádána zdravotnická dokumentace z léčebny v Opavě, a že „není známo, zda byl dlouhodoběji léčen u MUDr. W.“.

43. K tomu krajský soud uvádí, že z obecně formulovaného důkazního návrhu na doplnění dokazování o dokumentaci z léčebny v Opavě se nepodává, proč by měly být podklady, které vzala v potaz PK MPSV ohledně zhodnocení psychického stavu žalobce, nedostatečné a jak by mohla dokumentace z léčebny v Opavě posouzení zdravotního stavu žalobce ovlivnit. Z lékařských zpráv, které jsou součástí lékařské dokumentace z věznice Mírov, krajský soud zjistil, že žalobce během psychiatrických vyšetření pouze obecně uváděl, že byl kvůli chování hospitalizován v Opavě v roce 1997. Žalobce nevysvětlil, jak by 28 let stará dokumentace mohla popřít aktuální závěry psychiatrických vyšetření, navíc poté, co u něj byla v dospělosti diagnostikována toxikomanie. Žalobci byl poskytnut dostatečný prostor k tomu, aby doložil všechny lékařské zprávy, které měl k dispozici, a to jak ve správním řízení, tak v řízení soudním, navíc by si sám měl být vědom toho, kde, proč a jak dlouho byl léčen. Vzhledem k tomu, že žalobce konkrétně neuvedl, co by měla zmiňovaná dokumentace z léčebny v Opavě dokládat, a ani z podkladů ve správním spise potřeba provedení důkazu nevyplynula, krajský soud navrhaný důkaz neprovedl.
44. Taktéž není pravdou, že by se posudková komise při hodnocení psychického stavu žalobce spokojila jen s jednou lékařskou zprávou MUDr. W. PK MPSV vycházela ze zdravotní dokumentace Věznice Mírov, kde byl žalobce několikrát vyšetřen psychiatrem, v doplňujícím posudku je mimo jiné zohledněna i zpráva z cíleného psychiatrického vyšetření ze dne 8. 3. 2023 MUDr. B. a ze dne 19. 1. 2022 MUDr. A. R. Je třeba připomenout, že lékařská zpráva MUDr. W. je s ohledem na datum vydání žalobou napadeného rozhodnutí dostatečně aktuální (je ze dne 31. 3. 2022). Posudková komise se dostatečně k psychiatrickým problémům žalobce vyjádřila v doplňujícím posudku, když uvedla, že postižení psychické je ovlivněno abusem návykových látek, běžná psychiatrická, např. antidepressivní terapie odmítána, převážně sděleno, že trvalé potíže takového charakteru nemá, je léčebná „non-compliance“ v této oblasti, dožaduje se jen „konkrétních léků“, jde převážně o manipulativní osobnost, není trvale těžká psychotizace se sociální dezintegrací. Dle krajského soudu PK MPSV vycházela z dostatečných a aktuálních podkladů a učinila přezkoumatelný závěr o psychickém stavu žalobce; krajský soud se proto s námitkami žalobce neztotožnil.
45. Již výše bylo nastíněno, že správní soud si nemůže učinit úsudek o otázce posouzení míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity sám, stejně tak si tento úsudek nemůže vyvodit sám žalobce. Je třeba dále zdůraznit, že posouzení podřaditelnosti zdravotního stavu žalobce pod korespondující ustanovení vyhlášky, tzn. zhodnocení zdravotního stavu, určení rozhodujícího zdravotního postižení a přepočet procentní míry poklesu pracovní schopnosti, soud neprovádí, protože jde právě o ten typ odborné úvahy, již soud, který nedisponuje potřebnými medicínskými znalostmi z oboru posudkového lékařství, nečiní sám, ale vychází z důkazu posudkem příslušné posudkové komise. Při objektivním hodnocení zdravotního stavu žalobce posudkovou komisí pro účely přiznání invalidního důchodu nelze brát v úvahu to, že žalobce svá zdravotní postižení subjektivně vnímá jako těžší nebo že by je zařadil do jiné kapitoly přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb.,

než jak je vyhodnotili a zařadili posudkoví lékaři (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2018 č. j. 6 Ads 23/2018-37).

46. Krajský soud závěrem uvádí, že nevyhověl návrhu žalobce na vypracování „doplňujícího“ posudku posudkové komise MPSV v Hradci Králové. Krajský soud neshledal potřebu přikročit k dalšímu doplnění dokazování, neboť považuje vypracování dalších posudků za nadbytečné, neboť posudková komise MPSV Ostrava svým posudkovým závěrem hodnotila zdravotní stav žalobce totožně jako lékař OSSZ Karviná i lékař ČSSZ. Jak již bylo shora uvedeno, posudek posudkové komise MPSV Ostrava a jeho doplnění považuje krajský soud za úplný, správný a přesvědčivý.
47. Vzhledem k účelu tohoto řízení, tj. přezkumu sporné otázky, zda je žalobce podle platné právní úpravy invalidní či nikoli, lze shrnout, že posudek, na jehož podkladě bylo vydáno napadené rozhodnutí, i posudek a jeho doplnění PK MPSV shodně konstatují, že žalobce nesplňuje podmínky pro uznání invalidity. Posudek PK MPSV, který soud hodnotil jako stěžejní důkaz, srozumitelně a relativně podrobně líčí veškeré zdravotní problémy žalobce. Soud neshledal, že by posudkové hodnocení nepřipustně vybočilo ze způsobu posouzení poklesu pracovní schopnosti žalobce, jak jej vymezuje právní úprava (§ 2–4 vyhlášky o posuzování invalidity), a neshledal ani jiné vady, pro něž by musel napadené rozhodnutí zrušit.

VI. Závěr a náhrada nákladů řízení

48. Lze uzavřít, že v soudním řízení nebylo prokázáno, že by žalobce byl k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní, jeho závěry tedy nezbyvá než potvrdit. Žaloba proto nebyla shledána důvodnou a krajský soud ji zamítl, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
49. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšné žalované žádné náklady nad rámec její obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení jí tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014-47).
50. Žalobci byla ustanovena k ochraně jeho práv podle § 35 odst. 10 s. ř. s. zástupkyně z řad advokátů Mgr. Alice Adamusová Rzymanová, jejíž odměnu a hotové výdaje hradí stát. Soud přiznal výrokem IV. rozsudku zástupkyni žalobce odměnu za zastupování podle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „advokátní tarif“), ve výši 5 000 Kč, a to za pět úkonů právní služby (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení, žaloba, účast u ústního jednání soudu dne 18. 9. 2023, vyjádření ze dne 7. 5. 2024 a účast u ústního jednání soudu dne 30. 5. 2024) podle § 9 odst. 2 advokátního tarifu. Dále soud přiznal zástupkyni žalobce paušální náhradu hotových výdajů za pět úkonů právní služby ve výši 1 500 Kč ve smyslu § 13 odst. 4 advokátního tarifu, náhradu za promeškaný čas v celkovém rozsahu osmi půlhodin, výše náhrady činí dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., 100 Kč za každou započatou půlhodinu, tedy 800 Kč [§ 14 odst. 1 písm. a) a odst. 3 advokátního tarifu] a náhradu cestovních výdajů osobním automobilem registrační značky X o kombinované

spotřebě 7,6 l/100 km (Natural 95) z Karviné do Ostravy a zpět dne 18. 9. 2023 (celkem 50 km) ve výši 416 Kč v souladu s § 13 odst. 5 advokátního tarifu a vyhláškou č. 467/2022 Sb. a náhradu cestovních výdajů týž automobilem z Karviné do Ostravy a zpět dne 30. 5. 2024 (50 km) ve výši 425 Kč v souladu s § 13 odst. 5 advokátního tarifu a vyhláškou č. 398/2023 Sb. Zástupkyně žalobce není plátcem DPH. Odměna a náhrada hotových výdajů celkem činí 8 141 Kč a bude zástupkyni žalobce vyplacena z rozpočtových prostředků krajského soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 30. května 2024

Mgr. Jana Volková
samosoudkyně